

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 180 Lei
Pe jumătate 90 Lei
In America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei a doua și a treia oră 4 Lei.

† Canonicul Alexandru Uilăcanu

Marti în 22 Februarie, puțin după ora 6 seara, s'a stins lin în locuința sa dela Blaj moșneagul canonic Alexandru Uilăcanu, care de ani de zile era bolind pe picioare și retras de lume. De câteva zile se pusese în pat și s'a petrecut încet, ca o lumânare, mai mult de bătrânețe decât de dureri. Iși simțise parcă sfârșitul, căci a cerut să fie spovedit și cuminecat, luând și taina Ungeriei de pe urmă.

Pe la ceasurile 6, Păr. canonic Bălanu, chemat la patul bolnavului, îi cetia rugăciunea de ieșirea sufletului și pe când s'a sfârșit cetania, era trecut din viață și canonicul Uilăcanu! I-a gătit Dumnezeu acest sfârșit bun, poate pentru că în lunile și săptămânile din urmă nu se despărțise de ceaslov și nu avea altă cuprindere decât rugăciunea.

Prin moartea s'a, capitulul metropolitan din Blaj a pierdut pe unul dintre cei mai vechi membri ai săi. Canonicul Alexandru Uilăcanu a atins frumoasa vârstă de 81 ani, dintre cari 51 i-a slujit ca preot, iar 27 în rang de canonic. Răposatul a fost dintre canonicii căsătoriți, așa numiți *regești*, lăsând în urma sa o soție nemângăiată și o fiică, măritată la Cluj cu dl Iosif Oarga, directorul băncii «Economul».

*

Alexandru Uilăcanu s'a născut în comuna Hârțău din județul Mureș, în 17 Iunie 1846. A fost fiu de preot, învățând carte la Teacă, apoi la călugării franciscani din Târgu Mureș și, mai pe urmă, la Blaj, unde a isprăvit liceul și teologia. În anul 1873 a fost numit profesor la gimnaz, slujbă pe care a purtat-o 27 de ani. În 1876 s'a căsătorit și a fost sfințit preot de către marele mitropolit Vancea.

Ca profesor, cea mai plăcută cuprindere i-a fost *Botanica* (știința plantelor, a florilor și a arborilor), făcându-se foarte prețuit pentru această îndeletnicire a sa. Recunoștința i-a venit chiar și din partea cărmuirii, care îl numise într-o vreme comisar guvernial pentru cercetarea floxerei în vechiul comitat Alba-inferioară.

Școlile din Blaj au să-i mulțumească vestita grădină botanică de lângă liceul de băieți de astăzi, pe care profesorul Uilăcanu a organizat-o și a dezvoltat-o pe temeuri de știință. Cei cari i-am fost școlari, ne aducem cu drag aminte de după-amiezile petrecute între straturile pline de flori și de ierburi rare ale grădinei școlărești dela Blaj. Sunt atâția cărturari din neamul nostru cari pe lângă profesorul Uilăcanu au îndrăgit livezile înflorite, culmile cu păduri și tai-

nele firii slobode. Din grădina vechilor călugări dela Blaj, în tinerețele sale profesorul Uilăcanu a făcut un adevărat colțisor de rai, de neprețuit folos în aceeași vreme și pentru învățătura tineretului ce s'a perândat prin școlile din Roma mică.

Profesorul Uilăcanu a fost și un bun econom, dintre aceia cari nu ascund lumina sub oboroc, ci o ridică în văzul tuturor, spre folosul de obște. În timpul său, harnicul profesor a scris o mulțime de îndrumări de economie câmpenească prin gazetele și publicațiile vremii, fiind urmat și blagoslovit de mulți plugari, mari și mici. Stupar bun, a fost și om cu vază în Reuniunea regnicolară de stupărit, dovedind în Ungaria de demult că și Românii sunt răvaintori spre toate ramurile economiei înțelepte. Pentru silințele sale de acest fel, de nenumărateori a câștigat laude protocolare dela mai marii săi.

A scris și o mulțime de cărți de școală, cari erau celea mai bune și mai căutate în vremea sa. Judecate cu ochii noștri de azi, ele pot să aibă multe cusururi și gronturi, dar să nu uităm că prin anii 70-90, cărțile de știință naturală în limba românească erau foarte rari în Ardeal. Până chiar pe la 1900, școlarii români din Transilvania își culegeau învățătura științifică mai cu seamă din Geografiile, Zoologiile, Botanicile și Mineralogiile »domnului Uilăcanu« dela Blaj. Ele erau în mare parte, ce-i drept, traduse ori refăcute din alte limbi, dar *erau românești!*

Prin anii 1887 Alexandru Uilăcanu a fost și redactor, destul de mult timp, al »Foi Școlastice« dela Blaj, îndrumând dascălimea românească pe cărările pedagogiei, cum era nouă și modernă atunci. Deci profesorul Uilăcanu are tot dreptul la recunoștința poporului și a nației noastre, fiind un muncitor cu răvnă multă în ogorul de luminare a poporului ardelenesc, tocmai în timpurile când cei de seama sa erau destul de puțini.

În anul 1900 profesorul Uilăcanu a fost ridicat la treapta de canonic, luând astfel și răsplătă vremelnică pentru silințele sale din tinerețe. Spre sfârșitul anilor săi n'a mai putut munci, căci boala l-a legat de casă și de scaunul bătrânesc. Însă pentru celea multe bune din anii de vigoare și de avânt tineresc, se cuvine să-i închinăm aceste șire de pomenire pioasă și să-i zicem cu inimă creștinească:

— *Fie-i țărâna ușoară și partea cu dreptii!*

Milliardar peste noapte. Tânărul Ignatie Lesianschi din Bucovina era mașinist la un cinematograf din Cernăuți și din leafa sa puțintică susținea și pe văduva sa mamă. Văzând că nu se poate fericii, a scris unchiului său din America să-i trimită un bilet de vapor ca să meargă și el în America. Răspuns n'a primit, în schimb însă a sosit zilele trecute un cunoscut al său din America, și i-a spus că unchiul său a murit și întreagă averea sa de 5 milioane dolari i-a lăsat-o lui drept moștenire. Astfel el ar fi proprietarul alor 800 milioane lei. Frumos noroc!

Pentru monumentul dela Valealungă.

— Răsuneț la apelul din nr. 4 al gazetei noastre. —

Pentru ridicarea unui monument întru pomenirea eroilor căzuți și îngropați a treia zi de Crăciun 1916 la Valealungă (Hususău) lângă Blaj, au mai intrat următoarele daruri:

1. C. F. R. Blaj Lei 813'—
2. Aldea Ioan, colecta din Noșlac 235'—
3. Prof. A. Lupeanu, Blaj 200'—
4. Vasile Păunescu șef de gară Blaj 100'—
5. Prof. Valeriu Suciu, Blaj 100'—
6. Elisa Bodocan, directoară 100'—
7. Elevele Internatului de fete, Blaj 100'—
8. Goldstein Simon, Blaj 100'—
9. Nicolae Baci, pantofar, Blaj . 100'—
10. Ștefan Țap a lui Ștefan din Almașul mare jud. Cluj 100'—

Suma de mai înainte 1200'—
Total 3148'—

Contribuțiuni în acelaș scop primește d. avocat *Dr. Ioan Bianu* din Blaj. Cetitorii noștri pot să trimită darurile lor și la adresa gazetei noastre, care sumele sosite le varsă la locul cuvenit.

Incă o vindecare minunată la Lourdes.

Am arătat mai de multeori în gazeta noastră, câte vindecări minunate face Preacurata Vergură Maria în orașelul francez Lourdes. Nu este an, ca acoio să nu se întâmple zeci de minuni mai mari ori mai mici. În anul 1923 s'a întâmplat o mare minune, despre care însă numai anul acesta au declarat doctorii că este de fapt minune, de aceea nu am vorbit despre ea la vremea sa.

Ion Traynor din Liverpool a fost rănit în marele războiu la cap. În urma ranei aceasteia nu și-a mai putut mișca mâna dreaptă și amândouă picioarele, iar dacă-l atingeau numai cu degetul, începea să tremure, să-și învârtă ochii în orbite, să facă spume la gură și în urmă să leșine. Doctorii n'au avut ce-i face și i-au spus că nu-l pot vindeca.

Mult s'a muncit bietul Traynor, până când în anul 1923 a mers la Lourdes și s'a rugat de Preacurata Fecioară să-l vindece. Și de fapt, pe când preoții duceau pe străzile orașului sfântul trup al Domnului nostru Isus Hristos, trecând pe lângă Traynor, el a simțit dintr'una un fior minunat, după care a început să se simțească sănătos. A mers numai decât la medici, dar ei n'au voit să-i dea atestat că este deplin sănătos, până în anul 1926. Acuma în sfârșit Traynor poate să dovedească lumii și cu atestat medical, că l-a vindecat Preacurata Fecioară printr'o minune la Lourdes.

Apostolul Duminicii.

Duminea Iasatului secului de
brânză (6 Martie 1927) — Romani
13, 11—14. 4. —

Partea de apostol care se cetește astăzi este luată din epistola sfântului apostol Pavel către strămoșii noștri Romanii. Dară nu tuturor Romanilor le sună această epistolă ci numai »tuturor celor din Roma, iubitorilor lui Dumnezeu celor sfinți«, adică creștinilor, pe cari i-au întors la învățăturile Domnului nostru Isus Hristos sfântul apostol Petru și alții.

Pentru ce le scrie apostolul Pavel aceasta scrisoare? Creștinii din Roma erau făcuți parte dintre jidovi, parte dintre păgâni. Creștinii făcuți din jidovi spuneau, că creștinilor nu le este iertat să mânânce anumite bucate și că toți creștinii trebuie să se țină foarte strict și de legea lui Moisi. Creștinii făcuți din păgâni erau de altă părere. Așa că pricea dintre aceste două tabere amenința să se facă ceartă.

Pavel unește amândouă părțile și le împacă și mărturisește că Dumnezeu mai mari daruri și cinste a dat jidovilor decât păgânilor, pentru că jidovilor le-a încredințat sfântă Scriptură a Vechiului Testament, eu ei a făcut legătură, pe proroci la ei i-a trimis, și mai pe urmă Hristos din ei s'a născut, plinind făgăduințele cele făcute părinților.

Dar și jidovii și păgânii susțineau că darul chemării li-s'a dat lor, pentru credința lor, Pavel arată, cumcă mai înainte de credință nici o vrednicie nu au avut nici jidovii, nici păgânii. Dreptatea cea

adevărată, care ne face pe noi plăcuți lui Dumnezeu nici cu învățătura înțelepciunii păgânești nici cu poruncile legi lui Moisi, ci numai cu singura credința cea întru Hristos se dobândește.

În partea a doua a epistolei dă porunci cari sunt de lipsă spre îndreptarea obiceiurilor și spre petrecerea unei vieți creștinești și spre evanghelia cea adevărată. Pe jidovi mai întâi îi învață ca din bunăvoință să se supuie stăpânilor, pe păgâni, ca să socotească slăbiciunea jidovilor cea despre osebirea bucatelor și să se întocmească spre aceea; și pe jidovi și pe păgâni îi îndeamnă la fapte bune

Epistola aceasta a scris-o în Corint cam prin luna Februarie a anului 58 după Hristos și a trimis-o prin »Febe, sora noastră care este slujitoare bisericii din Cenchrea«, dupăcum ne mărturisește însuși sfântul Pavel. (Rom. 16, 1) Epistola a fost scrisă în limba grecească, pentru că pe atunci în Roma toată lumea știa grecește.

După ce le dă Pavel creștinilor din Roma tot felul de sfaturi, cel din urmă și mai de seamă s'at al său este ca creștinii să-și înnoiască mintea lor și această înnoire să n'o mai amâne. Abunăseama că prin botez creștinii s'au trezit deja din somnul păcatului. Dar dacă nu fac faptele îndurării, aceasta trezire încă nu s'a și arătat prin fapte. De aceea îi îndeamnă apostolul să-și înnoiască mințile. Un creștin care doarme sufletește este asemenea unui păgân, el nu se poate mântui. Dar trezirea aceasta nu este iertat s'o amâne, Dumnezeu știe până când. Ci trebuie să o înceapă numai decât, pentru că:

Fraților, mai aproape ne este nouă mântuirea acum, decât am crescut.

Mântuirea, adică fericirea veșnică pe care cu atâta drag o așteptăm cu toții, ne este acum, după ce am trăit cea mai mare parte a vieții noastre în religia lui Hristos, mai aproape decât era atunci, când am început a crede, când am fost

botezați, și prin botez am fost numărați printre credincioși.

Căci noaptea a trecut, iar ziua s'a apropiat:

Noaptea veacului acestuia, plin de întunec și de păcate, este pe sfârșite, iară vremea mântuirii și a mării, cari este zi fără de sfârșit și fără de noapte, s'a apropiat. Noaptea este legea lui Moisi, pe când dreptatea era încă acoperită, iară ziua este vremea harului pe care l-a dăruit Hristos. Așadară după ce a venit Isus suntem mai aproape de mântuire, decât erau pe vremea lui Moisi. Pentru că acumă tuturora le stălucesc razele binefăcătoare ale evangheliei, cari pe vremea lui Moisi erau ascunse sub vălul umbrii.

să lăpădam dară lucrurile întunerecului, și să ne îmbrăcăm cu arma luminii.

Lucrurile întunerecului sunt păcatele, cari fug de lumina zilei, iar arma luminii sunt faptele cele bune, pe cari le putem face ziua mare, fără de a ne putea fi rușine. Faptele bune le numește arme, pentru că ele nu numai că-l acoper pe om, asemenea hainelor, ci-l și apără asemenea armelor și-l fac sigur împotriva ademenirilor diavolești

Ca ziua, cu cuviință să umblăm, nu în beții, nu întru curvii, și întru fapte de rușine, nu în price și în pizmă:

Toate aceste păcate de regulă noaptea le fac oamenii, pentru că ziua le este rușine să le facă.

ci vă îmbrăcați în Domnul nostru Isus Hristos,

adecă în vesmântul virtuților lui Hristos, dar așa ca nici odată să nu le mai desbrăcați mai mult,

și plăcerea trupului să nu o faceți întru poște.

Putem așadară mânca și bea cât e de lipsă pentru susținerea trupului, »căci nimenea nici odată nu și-a urit trupul său, ci-l hrănește și-l încălzește«, dupăcum ne spune la Efezeni 5, 29, dar n'avem voie

Foița „UNIRII POPORULUI“.

Pețitorul.

Imi spui că are car și boi
Și-i rudă cu cutare,
Că-i cea mai gazdă 'n sat la noi
Și are 'n pivniți vin de soiu,
Și turme la hotare.

Și când o vezi cu haine noi
Cu pletele pe spate,
Spui că pe Murăș și Ampoiu,
Nu-i ca Firuța lui Drăgoiu,
Mai mândră 'n șapte sate.

Că e frumoasă și-i pe pont
Te cred, leliță Floare,
Dar vezi, vorbește satu tot,
Că la năravuri și la port,
E maică-sa 'n picioare.

Doar știm pe mamă-sa cine-i,
Iți iasă beată 'n cale,
Și de apuci pe gura ei,
Nu te mai speli, cumătră hăi,
Cu apa de pe-o vale.

Dar las din laude, de vrei
Să faci ceva ispravă,
Că doar mai sunt oameni ca ei,
Cu loc și boi cu clopoței,
Pe Murăș și Târnăvă.

Eu tare-aș vrea să mă cunun,
Cu una ca să-mi placă,
Să mă asculte ce îi spun,
Să văd că are suflet bun,
Nu-mi pasă de-i săracă.

De cât bogată și cu sfezi,
Să-ți meargă vestea 'n sat, —
Nu știu de alții, dar eu, vezi,
De cât așa să te așezi:
Mai bine ne 'nsurat!

Pejelca

Iuliu Domșa
învățător.

Pentru ce s'a nefericit familia țarilor

Cetitorii noștri știu pricina pentru care s'a nefericit această familie. Le vom povesti însă o credință deșartă, care se povestește prin Rusia, și despre care oamenii cari au credințe deșarte sunt siguri că a pricinuit nefericirea familiei țarului.

Era adecă pe vremuri un prinț de tatar care avea o piatră scumpă, de toată frumsețea, un smaragd (piatră albastră). Acest prinț tatar avea o fată foarte frumoasă, pe care a furat-o și necinstit-o boierul rus Nichita Romanov. Principele tatar n'a avut ce face și la urmă l-a iertat pe boier. Drept semn al iertării i-a dat o piatră scumpă, un smaragd minunat, pe care însă mai întâi l-a dus la un fermecător tatar, ca să-l blasteme și anume așa, că oricine l-ar purta să fie nefericit și să se prăpădească fără

zile. Boierul Nichita Romanov a primit smaragdul, dar nu peste mult s'a mânia pe el țarul Boris Godunov și l-a băgat în temniță unde a și murit.

Urmașii lui Nichita însă nu peste mult au ajuns ei înșiși moștenitori ai tronului rusesc, și de atunci a domnit familia Romanovilor în Rusia.

În vremea domniei Romanovilor smaragdul a ajuns în stăpânirea Sofiei, care era sora țarului Petru cel Mare. Istoria ne spune însă că țarul Petru cel Mare a închis pe Sofia într-o mănăstire, unde a murit nu peste mult.

Smaragdul l-a moștenit dela Sofia feciorul țarului, Alexei, care a fost lipsit de tron de însuș tatăl său și apoi omorât.

După moartea lui Alexei smaragdul a fost așezat în camerele de scumpeturi ale țarilor. Dar țarul Pavel I. a dat poruncă să-l așeze pe mânerul sabiei sale. Zadarnice au fost rugămintile curtenilor, să nu se nefericească cu el. Țarul nu i-a ascultat, și în anul 1801 țarul Pavel I. a pățit-o și el, pentru că l-au omorât însuși curtenii lui.

De atunci nu s'a mai auzit nimica despre smaragdul purtător de nefericire, dar în ziua când țarul Alexandru II. a fost omorât printr-o bombă în Petersburg, smaragdul s'a aflat la dânsul.

Bolșevicii spun apoi că după ce au împușcat și ars pe țarina Alexandra, au băgat de seamă că ea avea pe piept un sma-

să mâncăm și să bem peste măsură, căci atunci se nasc întru noi tot felul de poște rele și urite, cari ne îndepărtează ori chiar nimicesc mântuirea sufletelor.

Și acum începe să atragă slântul Pavel atențiunea creștinilor din Roma asupra unei mari greșeli a lor, în ce privește mâncările. Unii adevărați dintre jidovii încreștinați erau de părerea, că trebuie să se ferească de mâncările oprite prin legea lui Moisi, precum și de cărnurile jertfite idolilor. Pe aceștia sfântul Pavel îi numește slabi. Alții în schimb, mai cu seamă creștinii făcuți din păgâni, erau de părerea, că pot să mănânce orice. Astfel au început creștinii a se prici între sine. Sfântul Pavel îi împacă și pe unii și pe alții, și zice:

Pe cel slab în credință primiți-l, fără să vă priciți de păreri.

Voi cari sunteți mai tari în credință primiți-l pe acela care este mai slab în credință, și-l socotiți ca pe un frate, nu-l alungați dela Hristos, sfădindu-vă cu el.

Căci unul crede că va mânca de toate; iară cel slab legumi mănâncă.

Aici se arată pricea sau neînțelegerea care era între creștinii de atunci. Unii, cei făcuți din păgâni, mâncau orice; alții, cei făcuți din jidovi, ca să nu cumva să se spurce, nu mâncau nici un fel de carne, decât numai legumi. Chiar de aceea vine acum apostolul și le dă următorul sfat:

Celcemânâncă pe celce nu mănâncă să nu-l defaime, și celce nu mănâncă pe celce mănâncă să nu-l judece,

lucru foarte limpede. Și pentru ce să n'o față aceasta?

căci Dumnezeu l-a primit pe dânsul

între aleșii săi, așadară lasă să-l judece pe unul ca acela Dumnezeu, care este stăpânul său.

Tu cine ești, celce judeci pe sluga altuia?

adeacă pe sluga lui Dumnezeu?

Domnului său stă sau cade;

Dumnezeu, fiind stăpânul său ti poate

aproba fapta, și în cazul acesta stă sluga aceea, ori i-o poate judeca dacă n'a făcut bine, și atunci sluga aceea cade.

și va sta, căci puternic este Dumnezeu să-l pună pe dânsul să stea.

Dar Dumnezeu îi va aproba fapta, căci poate s'o facă aceasta. Chiar de aceea nu te mesteca tu slugă netrebnică în afacerile stăpânului tău atotștiutor, care este Domnul Dumnezeu tău.

* * *

Apostolul de astăzi este de foarte mare însemnătate, fiindcă cetindu-l acesta s'a încreștinat sfântul Augustin, marele și vestitul episcop din Hippon (Africa).

Acest sfânt Augustin a fost un păgân foarte cuminte, dar totdeodată și foarte stricat la moravuri. Mamă-sa, sfânta Monica, foarte mult s'a rugat lui Dumnezeu pentru dânsul, ca să-l întoarcă la credința cea adevărată. Odată Augustin se afla în grădină sub un smochin și se gândea la religia creștină, când deodată aude o voce de copil ori de copilă, ce-o fi fost, nu știe, care i-a spus cuvintele latinești: »Tolle, lege,« adevărat »ia și cetește«. Augustin îndată a fost în curat, că aceasta n'a putut fi decât o voce de inger, care-l îndemna să cetească Scriptura cu atât mai vârtos, că și sfântul și marele pustnic Antonie așa s'a făcut creștin, că a cetit cuvintele evangheliei: »Du-te, vinde tot ce ai și împarte săracilor, și vei câștiga comoară în ceruri, și vino după mine«.

Augustin a deschis epistola sfântului apostol Pavel către Romani și a cetit din întâmplare tocmai stihul: »Ca ziua, cu cuviință să umblăm, nu în beții, nu întru curvii, și întru fapte de rușine, nu în price și pizmă: ci vă îmbrăcați în Domnul nostru Isus Hristos, și plăcerea trupului vostru să nu o faceți întru poște«.

Din clipita aceea el s'a schimbat cu totul, nici prin gând nu i-a mai trecut nici o femeie, s'a botezat și s'a făcut episcop și unul dintre cei mai mari sfinți Părinți ai bisericii. IULIU MAIOR.

ragd de toată fumsefa. Arătându-l oamenilor învățați aceștia au constatat că era vestitul smaragd tătarec.

De atunci țărani din Rusia jură că numai smaragdul blăstămat de vrăjitorul tătar a răpus viața țarilor din familia Romanovilor.

Chiuituri de pe Barcău

Scumpă m'a ținut mama
Ieftină m'a putut da;
C'a venit un mincinos,
De pe uliță din jos:
Și m'a dat cu șapte zloți.

Cătu-i cerul și lumea,
Nu-i slujnică ca nora.
Că ea unde o măi mere,
Și sâmbria nu o cere.
Și'ncălțată și desculță
Ș'omenie de-a dutcuță.
Și desculță și 'ncălțată;
Omenie nici odată.
Cămașă șringăluită
Pe-atâtea locuri cărchită
Câte frunze's pe răchită.

Taci mândră nu te jura
Că n'am fost la casa ta
Nu m'o odată până'n prag
Ș'atuncea de rămășag.

Seceră mândră ovăs
Seceră 'n ziua ce-a mers
Face snopii ca pumnii
Și seceră într'o zi tri.

Am drăguță cam negruță
Trag nădejde c'o albi
Deodată cu bivoli.

Almașul-mare

Expoziție de găini. În Franța, lângă Paris, la Porta dela Versailles, în zilele acestea s'a deschis o mare expoziție de găini. Până acum s'au mai ținut în Franța peste cincizeci de astfel de expoziții, dar — se spune, — nici una n'a fost așa de mare și frumoasă ca și aceasta de acum. Sunt adunate la aceasta expoziție cu totul 9245 de găini și cocoși din vre-o patru sute de soiuri, cari de cari mai alese. Sunt între găini și multe cloște cari poartă după ele cărduri de pui mărișori și frumoși. Cocoșii sunt mari și foarte bine crescuți. Când intră vre-un străin, care vrea să vadă expoziția, cocoșii isbucnesc într'un cucurigu asurzitor.

La aceasta expoziție se poate vedea, ce bine se face în Franța îngrijirea galițelor. Și mulți oameni și-au părăsit slujbele pe cari le-au avut mai înainte și s'au făcut găinari, fiindcă în chipul acesta câștigă mai mult și au totdeauna și carne bună la masă.

DE PRIN SATE

Lume schimbată.

O plânsoare duioasă: faci și tu, om bătrân, un pont la joc, și vătaful te pune la gloabă grea.!

Hei, săracă lume bună de demult! Era plină de necazuri și de greutate, dar îți aveai și tu clipele tale de veselie și de avânt. Întindeai un an întreg la poveri, vara la sapă și la coasă, iarna la vite și la cărașii, dar când venea o dragă de sărbătoare, te adunai la o casă de român și, lângă o alduită de ceteră, uitai de toate.!

Se pornea o „roată mureșencască“, o „bătută zdupăită“ ori un „călușer de pe Câmpie“ și-ți fierbea sângele în vine, ca mustul toamna în pivnițele domnești! Să fi fost putred de bătrân și te obleai de șale, ca cumpăna fântânii. Îți saltau opincile în picioare și, vrând nevrând, te repeziai și tu la un „pont“ strămoșesc.

Dudua pământul când se lăsau la joc bătrânii, ș'apoi să fi văzut petrecanie! Junșenii se dădeau cuviincioși la o parte, „pralții“ se înoărligau pe ceteri ca lipitorile, și începea „bărbuncul“.

Auleo, mămuță, bărbuncul!

Bărbuncul jucat de moșnegi, ăla era joc odată! Se cutremurau ferestrele și se omoreau babele privindul.

*Uiu, în, până ce-s viu
Dac'oi muri mort să fiu!
Zi țigane, zi drăguț,
Pân ce-oi rămânea desculț.!*

Săreau opincile până la grindă și moșnegii făceau minuni. Avea ce învăța tineretul dela bătrâni și se vorbea un an de zile de „poantele“ celor cu plete sure...

Țăranul român, tinăr și cărunț, își îneca aleanul în cântecele și'n dansurile bătrânești și era lumea împăcată, cinstită și sănătoasă.

Așa era odată.

Hei săracă lume bună și curată, când datina era datină, vorba vorbă și jocul joc!

Dar acum parcă am uitat ce-a fost, ne nemțim și ne stricăm. Tineretul nu mai joacă jocurile bătrânești, își corcește vorba și portul, nu-i mai trebuie bărbuncuri, nici bătute, nici călușer. Se învârtă săsește în „bastroane“ și'n „șimuri“, fostu-le-ar fi trăznit Dumnezeu când s'au izdănit pe lume!

Iar când te amesteci și tu, om de lumea veche, în jocul tineretului, să le arăți la scăteii de astăzi un port de nădejde de demult, ei te rād, ba te cotesc și te scot din fața ceterii, punându-te la gloabă...

Nu-i minciună ce vă spunem aici, dragi Români de viță veche, ci adevăr trist și adevărat. Iată, a pățit-o fratele nostru *Crunăr Iacob* din comuna Adrian de lângă Reghin! Zău în cruce, a pățit-o și ni-se plânge, pe bună dreptate, într'o scrisoare mai lungă, pe care ne-o trimite la redacție de curând. Dar să-l lăsăm să-și verse chiar el însuși aleanul, în duioasă tânguire de slove.

Iată cum se plânge vrednicul Românaș, cunoscător și păstrător de datini bune de demult:

„Către ai noștrii frați români din Blaj!

Onorată gazetă „Unirea Poporului“, Vă rog să ne predați în foaie următoarele: iată ce s'au întâmplat la noi în comuna Adrian! De când mama ne-au făcut n'am putut vedea un lucru ca acesta.

Curând după Crăciun, a doua zi de Anul nou seara, s'au întâmplat că un om *Crunăr Iacob* s'au dus la horă și a jucat o jumătate de joc. Și omul era dintre bătrâni, că-i la

Cum stă lumea și țara?

vrăstă de 44 de ani. Arendașul sau *vătaful* jocului nu i-au spus că este oprit să joace și numai decât au zis *vătaful* să plătească 145 lei! Și după două săptămâni s'au și dus și l-au părît cu avocat, pe când la noi în sat au fost legea noastră veche, că fiecare om din comuna aceasta au dat câte-un colac mare, care ar fi putut trăi două zile cu el. Și mai departe vă rog, cumcă nu este numai omul acela Iacob, că mai sunt vre-o zece bărbați și neveste, cari până acuma au jucat așa, petrecând din când în când și bărbații însurați, dar n'au fost vorbă de plătire, că știam obiceiul pentru colac.

Și s'au aflat mai deștept un nepot al primarului cu numele Lazăr Ioan, care au făcut facere ne mai pomenită, ce n'au făcut moși de strămoșii noștri și copiii de copiii lor.

Și astăzi ne plâng ochii văzând lucrurile acestea, pe când suntem îngreunați cu alte necazuri, cari ar fi de lipsă să le putem împlini.

Ne mai având ce mai scrie, Vă onorăm pe D-Voastră, frații noștri Români. Să trăiți!

Așa sună, din cuvânt în cuvânt, inimoasa plânsoare, căreia noi cu durere îi facem loc în foaia noastră, care este a poporului și a datinelor bune din bătrâni.

Săracu' fratele nostru Iacob din Adrian, l-a ajuns pe el osânda nedreaptă a vremurilor schimbate și scăzute!

Tu, dragă frate Iacobe, vrei să mai uiți de alean și necazuri. Te amesteci între tineret, prinzi o schinteie de avânt din doaga vrăjită a ceterii, îți lași opinca să facă un pont și cazi la gloabă aspră și grea. Te trezești la avocat și la județ.

Nu știm ce ți-o da legea și nu ne amestecăm în cărțile ei. Dar nu te întrista, frate Iacobe!

Dă-o 'n foc gloabă!

Inima ta tinerească și a tuturor celor catherine, cari păstrați datinele și avântul străbun, e mai presus decât toate gloabele de pe lume.

De te-or judeca advocații, iată, te îmbrățișăm noi, frații tăi, dela foaie și-ți zicem:

— Să trăiască opinca strămoșască și sufletul tinerească al ei, prin care se ține nația noastră!

Drepturile invalizilor, orfanilor și văduvelor de războiu.

Un nou plan de lege s'a pus pe masa Camerii zilele trecute, în care e vorba de îmbunătățirea sorții invalizilor, orfanilor și văduvelor de războiu. Ei vor avea următoarele drepturi: numai ei vor avea dreptul să vândă tutun și timbre. Vor avea reducere de 75 la sută pe căile ferate române, pe corăbiile de pe Dunăre și de pe Marea Neagră pe baza unui carnet de legitimație cu fotografie, eliberat de oficiul județan. Au dreptul la o reducere de 50 la sută la toate serbările aranjate de stat, iar la serbările naționale li-se va rezerva un număr de 5 la sută din totalul locurilor.

Invalizii și văduvele de războiu *săteni*, cari au primit o funcțiune sau un drept pentru vânzare de tutun sau un restaurant C. F. R., nu mai au dreptul la împroprietărire pentru copii, dacă vor avea copii.

Plantă care tușește. Sunt plante cari răd și plâng, dar despre plante cari să tușească până acuma n'am auzit. Și totuși sunt și de acestea. Aceste plante cresc în țările dela miazăzi și se aseamănă cu fasolea. Ele nu pot suferi pravul, și îndatăce se depune pe foile lor puțin prav, se umflă și alungă pravul de pe ele cu o explozie ușoară, care seamănă cu tușitul unui copil mic.

Doctorul Lupu a ieșit dela naționali-țărăniști.

De câțeva vreme se tot vorbea despre d-rul Lupu, fost ministru și fruntaș al partidului național-țărănesc, că ar fi nemulțumit din pricina hotărârii luate nu de mult de către conducerea partidului, în legătură cu „actul dela 4 Ianuarie 1926”.

În săptămâna din urma s'a adevărit, că drul Lupu nu împărtășește întru toate hotărârile luate în forma cum s'au publicat în comunicatul oficios al partidului național-țărănesc, de aceea s'a apucat și a publicat în gazeta „Aurora” un răspuns cu lămuriri cari lăsau să se vadă, că drul Lupu nu mai are de gând să meargă pe acelaș drum cu ceilalți fruntași dela conducerea partidului.

De aceea dl Iuliu Maniu, președintele partidului național-țărănesc a și chemat la sfat Comitetul de conducere al partidului și a hotărât să trimită o delegație de fruntași la drul Lupu ca să vadă cari îi sunt gândurile și planurile.

Delegația s'a rentors dela drul Lupu cu convingerea, că fruntașul țărănist se socotește retras din partidul național-țărănesc și vrea să alcătuiască un nou partid al cărui șef (conducător) să fie dânsul.

Sâmbătă, în 19 Februarie, pretinii și cunoscuți de-ai drului Lupu l-au sărbătorit la București bucurându-se, că s'a rentors sănătos în țară, fiindcă fusese bolnav și o lună și-a căutat de sănătate la vestitele băi dela Carlsbad. Din acest prilej drul Lupu a rostit o cuvântare de mulțămire față de prietini și a arătat, că se desparte de partidul național-țărănesc.

Comitetul de conducere al partidului național-țărănesc a luat la cunoștință ieșirea drului Lupu din partid și a adus hotărârea, că va scoate din partid pe toți câți vor urma politica drului Lupu.

Până acum se știe, că numai 4 deputați național-țărăniști: Ion Buzdugan, Ion Florea, fostul ministru Borcea și Radovici s'au hotărât să-l urmeze pe drul Lupu. Comitetul de conducere i-a socotit și pe ei retrași din partidul național-țărănesc.

Doctorul Lupu se pare, că vrea o politică de apropiere și conlucrare cu liberalii. În fața muncitorimii dela orașe drul Lupu se bucură de multă dragoste, dar în fața țărănimii era bine văzut și prețuit numai până când țărăniții îl știau alături de Ion Mihalache, fostul președinte al partidului țărănesc. Despărțit acum de partidul național-țărănesc și de fruntașii lui, drul Lupu va face politică ori cu liberalii ori cu averescanii.

Ciocniri între studenți și muncitori la București.

În procesul de tradare al bolșevicului Boris Stefanow s'a anunțat ca apărător și un deputat francez cu numele Marcel Cachin, șeful comunistilor francezi. Urma să vină în săptămâna trecută să fie de față la proces și să iee apărarea lui Boris Stefanow. Dar studenții dela

universitatea din București i-au pregătit o primire din cele mai sprincenate. Un grup numeros de studenți l-au așteptat în gara de nord dorind să-l facă ori chiar să-l silească să părăsească țara cât mai curând. Sindicatele muncitorilor comuniști erau de față și voiau să-i facă o primire sărbătorească fruntașului comunist francez. Între ambele grupări însă s'au iscat certuri și s'au luat chiar la harță, încât a trebuit să vină poliția, că de nu, ajungeau mulți cu capetele sparte, atât erau de îndârjiți studenții. Mai mulți muncitori comuniști, cari au atacat pe studenți au fost arestați și închiși la Jilava. Amânându-se procesul lui Boris Stefanow și Marcel Cachin și-a amânat venirea la București.

Nou cutremur de pământ în Japonia.

Un puternic cutremur a sguduit vreme de patru ceasuri ținutul Cameiat-pei din țara nenorociților japonezi. Până acum încă nu avem amănunte despre mărimea nenorocirii. Dar se pare, că a fost așa de puternică și primejdioasă ca și cea din 1923, care a stins de pe față pământului orașe și sate întregi.

Nenorocirea unui vapor pe marea Mediterană.

O știre din Costanța vestește, că un vapor francez s'a scufundat în marea Mediterană fiind în drum spre Alexandria. Întreg personalul vaporului în număr de vre-o 40 de persoane ar fi pierit în valuri, deoarece nu se știe nimic de soarta lor. Nu se cunoaște nici pricina scufundării vaporului. Alte amănunte cu privire la soarta marinarilor nu se cunosc. Se poate că au perit împreună cu vaporul, ori poate s'au rătăcit.

Arhiducele Albrecht vrea să fie rege al Ungariei.

O gazetă din Budapesta publică o știre ciudată cu privire la Arhiducele Albrecht, candidatul cărmuirii de azi, la tronul Ungariei. Gazeta din Budapesta spune, că arhiducele a comandat la o firmă de haine din Budapesta, mai multe sute de haine pentru servitorimea curții regeste, precum și 60 de costume pentru funcționarii curții.

Știrea, precum era și firesc a stărnit mare valvă în toată țara ungurească, fiindcă văd din comanda arhiducelui, că acesta crede, că nu peste mult va fi chemat să urce tronul regesc al Ungariei.

Lupte grele și sângeroase între Chinezi.

Luptele dintre armata națională chineză și cea cantoneză se continuă cu înverșunare. Și de o parte și de alta luptele se poartă cu multă îndârjire. Sunt numeroși morți și răniți din amândouă părțile. Se crede însă, că sorții războiului chinez se vor hotărî curând și atunci se va sălașlui pacea și în cea parte de lume.

Știrile Săptămânii.

Reuniunea Femeilor Române din Blaj, a aranjat în seara de 19 Februarie o foarte reușită petrecere cu joc și cu sortire de câștiguri. Mai rar s'a putut vedea în orașelul nostru o petrecere atât de frumoasă, de cercetată și cu public atât de ales. Multe doamne și domnișoare s'au prezentat în costum național, iar dintre jocuri cea mai mare trecere au avut-o tot celea naționale. Dela un timp s'au pornit la „*învârtită*” și însurații, ș'apoi să fi văzut veselie și chiloman! Vorba ceea:

*Sunt greu bătrânii de pornit
Dar de-i pornești sunt greu de oprit!*

Foarte succesă a fost și sortirea câștigurilor. S'au împărțit 70 de obiecte în preț de peste 7000 lei. Venitul curat, și din petrecere și din tombolă, a fost foarte frumos, sporind fondurile de ajutorare ale Reuniunii, care imparte daruri la săraci, îmbracă orfani și miluiește pe bătrânii părăsiți. Doamnele din Blaj pot fi mângăiate că au avut într'adevăr, și serată frumoasă și venit pentru Reuniune.

Elevul Totu achitat. Sâmbătă s'a isprăvit procesul elevului Totu, care a ucis cu un glonte de revolver pe un jidan. Curtea cu jurați l-a achitat cu 10 voturi contra 2. Studențimea i-a făcut o mare manifestație de simpatie.

Se urcă leul. Leul nostru începe a se urca frumos. La Zürich în Elveția se plătește cu 320 bani elvețieni. Dolarul american a ajuns să se plătească la noi cu 164 lei, francul francez cu 670, lira italiană cu 760. Cu toate acestea noi nu simțim nici o iestinare a traiului la noi în țară. De vină sunt tot speculanții, cari cât ce scade leul urcă prețurile, iară când se urcă, tac mulcom și se fac într'o ureche. Oare când se va găsi ac de cojocul lor?

La Chișinău se mănăcă carne de câine. De o vreme încoace la Chișinău se vindeau prea mulți miei prin măcelării. Poliției i-a dat de gândit lucrul acesta. Cercetând a aflat că aceia nu sunt miei ci câni, pe cari îi prind hingherii și apoi îi vând măcelarilor. Auzindu-se despre aceasta, mai mulți oameni cari au cumpărat astfel de carne s'au îmbolnăvit. Pe hingheri i-a prins poliția și ei au mărturisit totul.

Mușcați de piscică turbată. În Cubani jud. Orhei, o piscică turbată a mușcat pe mai mulți sateni. Un sătean n'a voit să se ducă la spital, ca să-l ultoiască împotriva turbării, și a turbat, murind între chinuri îngrozitoare.

Arestarea unei mari hoțe. La Brăila de o vreme încoace mai multe țigănci corturărese au furat pela o mulțime de familii. Conducătoarea lor era Lina Ionescu, care intra ziua în casele oamenilor și spunea că știe da în cărți. Lumea care crede în astfel de bazaconii o primea, iară ea se uita bine cum sunt așezate în casă lucrurile și le spunea țiganilor cum să între și pe unde. A doua zi apoi întrau corturarii și furau tot ce le stătea în cale. Poliția a pus însă mâna pe ei și i-a arestat dimpreună cu pe Lina Ionescu.

Degerată și mâncată de cloțani. Bătrâna Eufrosina Holodiac trăia singură în cea mai amară săracie, într'o casă săracioasă din Cernăuți. Într'o bună zi vecinii au găsit-o moartă. Medicul a constatat, că biata bătrână a murit de frig, și că a stat moartă mai multe zile, fără ca să fi știut cineva. Cloțanii au început să-i mănânce trupul mort.

Marele cântăreț Grozăvescu ucis de nevestă-sa. În ziua de 14 Februarie Grozăvescu, cel mai mare cântăreț al nostru de naștere din Lugoj, se pregătea să plece din Viena la Berlin, unde era invitat ca să cânte la operă. Iși pacheta tocmai, când a băgat de seamă că în cușorul său se află și hainele nevestei sale, care voia să-l petreacă și ea la Berlin. Grozăvescu însă n'a voit s-o ducă, i-a scos deci hainele din cușor și le-a aruncat jos. Atunci nevasta a început să-l certe, iar el a îmbrăncit-o spre ușă. Nevasta a scos iute revolverul și stând în pragul ușii a tras cocoșul. Glonte a intrat în partea din dărăt a capului și a eșit prin ochiul stâng, iară Grozăvescu a căzut mort la pământ.

Uciagașă este ungueroaică și l-a temut tare pe Grozăvescu. Poliția a arestat-o, dar ea are speranță că va scăpa nepedepsită, fiindcă legile austriece nu pedepsesc omorurile făcute din jelozie.

Grozăvescu era abia de 31 ani și a fost unul dintre cei mai mari cântăreți ai lumii. El primea pentru câte o seară și 100 de mii lei. Orașul Lugoj i-a adus trupul acasă și l-a înmormântat pe spesele orașului în loc de frunte

Mare lipsă de lucru la Cluj. De o vreme încoace așa sunt de puțini bani pe piață, încât oamenii nu mai zidesc și nu fac decât ceea ce e neapărat de lipsă. Din cauza aceasta numai în orașul Cluj sunt peste 2000 de muncitori cari n'au nici un lucru. Conducătorii orașului Cluj au hotărât ca la primăvară să înceapă a zidi, ca astfel să poată da de lucru muncitorilor peritori de foame.

Țânțarii le mai plac femeile bălane. Un învățat american a dovedit într'o carte pe care a scos-o de sub tipar în luna Ianuarie, că muștele și țânțarii se așează mai bucuros pe femeile bălane decât pe celea negricioase. Femeile bălane din New-York s'au supărat tare pe învățatul american pentru constatarea aceasta.

Un țaran, voind să omoare pe altul, rămâne cu săcurea în mână. Un țaran ungur din Dornești (jud. Rădăuți) a plecat acum câțiva ani în America. Zilele trecute i-a scris soției sale că vine acasă, să-l aștepte la gară. Soția însă s'a îmbolnăvit de gripă și a trimis întru întâmpinarea soțului pe cumnatul său. Acesta, știindu-l că vine acasă cu bani mulți, s'a hotărât să-l omoare.

L-a așteptat la gară, s'au sărutat și apoi au plecat spre casă. Drumul îi ducea printr'o pădure. Ajunși în mijlocul pădurii, țaranul i-a spus americanului să se pregătească de moarte. Acesta a zis câteva rugăciuni, și apoi i-a zis uciagașului că e gata de moarte. Când să ridice însă uciagașul săcurea, a rămas cu mâna slută.

L-au dus la spitalul din Rădăuți, unde acum merg oamenii la el ca la minune ca să-l vadă. Cu adevărat bătaia lui Dumnezeu!

Nuntă cu sfârșit sângeros. În comuna Daia de lângă Alba-Iulia s'a cununat o păreche tină. Pe când ieșeau din biserică tânărul Nicolae Radu, care iubea din inimă mireasa, a tras un glonte de revolver asupra mirelei. Glonte a intrat în loc să nimerască pe mire, a străbătut în spatele nunului mare, pe care apoi l-au dus la spitalul din Sebeșul Săsesc, unde i-au scos glonte.

A doua zi Nicolae Radu s'a prezentat parchetului din Alba-Iulia, care l-a arestat numai decât.

Mai rar așa păcălă. S'a întâmplat în Bruxelles, capitala Belgiei. Un diplomat a dat un mare banchet, la care au fost invitați toți diplomații, în frunte cu nunțul papal. La sfârșitul mesei diplomatul, care a dat cina, i-a im-

biat pe oaspeți cu tutun foarte fin. Tutunul era într'o tabacheră minunată, de aur curat, pe care era icoana unei femei goale. Când a ajuns tabachera în mâinile nunțului papal, acesta i-a dat-o înapoi, surizând și zicând: „Prea frumos. Nu cumva este portretul soției DVoastre?” Toată lumea a rămas uimită de aspra și totuși atât de frumos spusă muștrare a nunțului papal.

Bolșevicii își fac de cap. Bolșevicii din Rusia au arestat zilele trecute pe mitropolitul Sergiu, locțiitorul patriarhului Tichon, care a fost arestat și el la vremea sa. Au mai arestat apoi o mulțime, de preoți, cari nu țin cu ei.

Moartea unui țigan vestit

În anul 1894 s'a vorbit mult despre căsătoria țiganului Rigó lansci din Ungaria, care a luat în căsătorie pe principesa belgiană Chimay. Lucrul s'a întâmplat așa, că Rigó lansci era un ceteraș foarte vestit. L-au chemat la Bruxelles, capitala Belgiei, unde a pus în uimire pe toată lumea prin vioara sa. Principesa Chimay a mers și ea la cafenea, ca să-l asculte pe Rigó, și cum cioroiul era și foarte frumos, s'a îndrăgostit de el așa de mult, încât după câteva zile toate ziarele Europei erau pline cu vestea, că principesa Chimay a fugit cu Rigó.

Cei doi fericiți au cutrierat toate capitalele Europei, iar în 1895 au mers la Budapesta, unde au încheiat căsătorie legală.

Nu mai puțin de 15 ani au trăit împreună țiganul și cu principesa, și ar fi fost destul de fericiți, dacă principesa n'ar fi fost din cale afară prea cheluitoare. Dar ori cât câștiga bietul Rigó lansci, principesei nu-i era destul. Și atunci s'a întâmplat ceea ce trebuia să se întâmple, într'o bună zi principesa l-a părăsit.

Bietul Rigó lansci, năcăjit și păcălît, și rușinat și îmbătrânit, s'a dus atunci în America și 15 ani lumea iarăși n'a mai auzit nimica despre el.

Săptămânile trecute însă ziarele americane au fost pline cu numele și pășaniile lui Rigó lansci, pentru că dintr'un spital din New-York a fost dus un sicriu sărăcăcios, petrecut abia de câțiva prieteni și cunoscuți. Și acel sicriu cuprindea în sine osemintele vestitului lăutar Rigó lansci, care a fost pe vremuri cel mai alintat țăgan de pe fața pământului. Bietul Rigó lansci a murit de gripa spaniolă.

Școală de hoți. În orașul New-York din America poliția a găsit într'o uliță dela marginea orașului, o școală unde se învăța tot felul de hoții. Învățătorii erau hoții cei mai iscusiți. Iar școlarii erau tineri trecuți de optsprezece ani, cari voiau să se facă hoți. După un an de școală, toți școlarii primiau o adevărată — un fel de diplomă — prin care se dovedea, că sunt destul de iscusiți pentru a începe hoțiile. Școala s'a deschis de vre-o patru ani și numai acum s'a aflat despre ea. Polițiștii umblă acum să prindă atât pe învățători cât și pe școlarii și vreau să-i ducă la o altă școală, ceva mai răcoroasă, unde însă de bună seamă nu vor putea să-și pună la încercare învățătura, fiind bine păziți.

Limpezirea vinului roșu turbure. Când se întâmplă, că vinul roșu să se turbure, luăm cam 100 litri vin, batem două albușuri de ou, le amestecăm bine cu vin în două urcioare de vin și turnăm totul în bute. Amestecăm bine vinul din bute. Nu peste mult vinul se limpezeste. După ce s'a limpezit îl tragem în alt vas.

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

Se începe lucrul câmpului.

Nu mai e mult și primăvara e aici. Se apropie pe neobservate. Și trebuie să ne cugetăm la lucrul câmpului. A tot lăsa pentru că »mai e vreme«, înseamnă a întârzia lucrul câmpului și a suferi pagube destul de însemnate.

Dacă nu vom rândui de pe acum ceea ce trebuie să lucrăm, vom ajunge în stare, că nu vom ști de ce să ne apucăm.

Chiar pentru aceea, de pe acum să ne socotim, ce plante voim să semănăm. Dacă avem semință, s'o alegem și s'o punem la îndemână. Iar dacă nu avem, să ne câștigăm de unde este. Să nu cumparam numai semință bună și aleasă. »Ce sameni aceea va răsări«. Dacă vom semăna semință aleasă, vom culege roadă îmbelșugată.

Să ne facem planul cât pământ vom semăna la primăvară, pentru că să-l putem isprăvi cu lucrul. În pământ ce fel de arătură vom face, pentru că nu toate plantele ce semănăm, cer același fel de arătură și la aceeași adâncime.

Uneltele încă să le punem în rând de pe acum. Plugul și grapa să fie în bună stare. Să nu ne apuce lucrul câmpului cu ele nerânduite. Nu-i gospodar harnic acela, care atunci când vrea să plece la lucrul câmpului bagă de seamă, că fierul de la plug e tocit și roțile sunt stricate și din pricina aceasta trebuie să aștepte până când ferarul va ascuți fierele și rotarul va repara roțile și coarnele dela plug.

Vitele de muncă încă le hrănim bine, cu nutrețuri bune și indestulitoare. A te cugeta la munca pe care au s'o isprăvească vitele la primăvară și a nu le da de mâncare cum se cade, înseamnă »a mânca apă și a bea așchii« sau »a pune mâna pe topor și a merge în pădure să tai lemne și să le faci stângeni.«

Vitele să se țină bine, cu fân bun, să nu cadă pe brează, în vremea lucrului din pricina, că sunt prea slabe. Arătura făcută cu vitele căzute pe brează, este numai o arătură de mântuială și bucate prea bune în aceea arătură nu se fac.

Pe lângă nutrețul bun ce li-se dă, vitele trebuie ținute și eurate. Trebuie țesălate în fiecare zi și seara trebuie făcut așternut bun, ca în timpul nopții să se poată odihni bine. Dacă vita odihnește bine peste noapte, ziua încă aleargă bine și poate să fie pusă la ori ce muncă.

Dacă vom avea semință aleasă, unelte în rând și vite grijite și sănatoase, ori când va începe lucrul câmpului, ne va afla pregătiți și vom munci cu plăcere.

Fermă model. La ministerul de agricultură s'a hotărât, ca în toate ținuturile unde sătenii au primit pământ, să se facă și câte o fermă model — o gospodărie bine rinduită, oare să fie pildă de lucru și de bună rânduială pentru toți sătenii.

Aceasta fermă model va mai produce și semințe bune, pe cari le va împărți sătenilor pe un preț mai scăzut și va ținea și vieri de soiu ales, cari vor sta la îndemână oricând pentru animalele sătenilor plugari.

În chipul acesta sătenii vor putea să învețe multe lucruri bune, pe cari le vor încerca și în gospodăria lor și vor putea să-și crească vite de soiu ales.

FEL DE FEL.

Căldura soarelui strică pomii în cursul iernii. Adeseori iarna pomii suferă din cauza căldurii soarelui. Coaja înghețată, încălzită de soare se desghieță repede. Peste noapte îngheață din nou, iar a doua zi iarăși se desghieță și așa mai departe, până ce coaja pomului capătă crepături și pete de degerături. De aceea e bine, ca iarna să apărăm pomii și de căldura soarelui. Apărarea pomilor o facem în chipul următor: ungem tulpina pomului cu un amestec de lut și balegă de vacă înmuiată în apă. Ungerea o facem pe timp frumos. Dacă pământul din cauza ploii sau din altă cauză, se spală de pe pom, ungem pomul din nou.

Căldura soarelui e mai primejdieasă primăvara și cei mai mulți pomi nu degeră în toiu iernii, ci primăvara.

Cum putem face un pom tinăr să rodească. Când se întâmplă, că pomii, deși au crescut destul de mari, totuși nu rodesc, e bine ca acum pe la sfârșitul lui Faur, să-i batem cu niște bețe. Să grijim însă să nu rupem crengile. Prin bătaie sucul din pom se pune în mișcare și pomul rodește de bună seamă.

Curățirea vaselor de pleu. Vasele de pleu se fac ca argintul dacă le spălăm cu leșie de cenușă în care am pus și câteva cepe, și le frecăm cu nisip. La urmă le clătim cu apă curată și le ștergem.

Fabricarea acelor. În fiecare săptămână în toată lumea se fabrică cât 200 milioane de ace. Iar fabricația de ace pe an, se ridică la vre-o șase miliarde. Numărul acestor mare de ace ce se fabrică în fiecare an, arată ce unealtă întrebuintată este acul.

PREȚUL BANILOR:

1 franc francez se plătește cu	7 Lei 10 b
1 liră sterlină	840 " "
1 dolar	172 " 60 "
1 franc elvețian	33 " 50 "
1 liră italiană	7 " 70 "
1 franc belgian	26 " "
1 coroană cehoslovacă se plătește	5 " 30 "
1 zlot polonez se plătește cu	21 " "
1 dinar se plătește cu	3 " 50 "
1 leva	1 " 66 "
1 marcă aur se plătește	43 " "
1 pengő ungar	32 " "

Poșta gazetei.

Onor. Inliu Chereșteș, preot, Ortelec. Scrisoarea Onorat sf. Voastre am transpus-o la Direcțiunea Cursului de cantori, care credem că Vă va da toate lămuririle de drept.

Poezia »Iarna«. Cele șapte strofe pe cari ni le trimiteți nu aduc nimic nou, nimic original. E o încercare cum pot să facă toți tinerii deștepți de prin licee. Ori cum, noi nu vrem să vă descurajăm, ci vă zicem tuturor: citiți mult, citiți și scrieți, însă nu râvniți prea curând la gloria tiparului! Aveți vreme destulă după terminarea liceului.

Victor Silaghi. Am primit Lei 160 cari ni-i trimiteți pentru I. Ghergariu. Am trecut din ei o restanță de 75 Lei pe 1924 iar pe 1925 Lei 85. Mai este de plătit pe 1925 Lei 35. Pe 1926 e plătit pe întreg anul.

Of. parohial, Mielaj. Din cei 160 Lei pe cari i-am primit am trecut rest. din 1924 Lei 10 1925 Lei 120 1926 Lei 30. Mai aveți o restanță de 120 Lei pe 1926. Vasile Popa. Am primit Lei 160 abonamentul pe 1927. Foaia D-voastre merge din 1 Ian. 1922.

Redactor responsabil: IULIU MAIOR.

Citiți: »Unirea Poporului«.

No. 1347
execuțional 1927.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul Portărel aduc la cunoștința publică în senzul legii articolul LX din 1881 § 102 respective LXI din 1908 § 19, cumcă lucrurile următoare ș. a. Ladă laviță, șopru și curuz care în urma deciziei No. 3031/2 1925 și 179 din anul 1926 al judecătorei de ocol din Blaj s'au executat în Crăciunelu de jos în favorul executorilor M. Comșa n. Roziga și George Bărbat repr. prin avocatul Dr. Lud. Enyedi și Dr. I. Bianu împotriva executorilor locului din Crăciunelu de jos pentru încasarea capitalului de 902 + 3000 Lei — b., și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 8400 Lei — b. se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni, pe baza deciziei No. G. 413—1926 și G. 3464 1925 al judecătorei de ocol din Blaj se fixează termenul pe 10 Martie anul 1927 la orele 3 p. m. în comuna Crăciunelu de jos și toți cari au voie de a cumpăra, sunt invitați prin acest edict cu observarea cea, că lucrurile susamintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Pretenziunea care e de încasat face 902 + 3000 bani capital, dobânzile cu 10% socotind din 31 August 1925 iar speșele până acum staverite de 495 Lei — bani.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului XLI din 1908 § 20 și anume în favorul

Dat în Dumbrăveni la 17 Februarie 1927.
(263) 1—1 NICOLAE BACIU, portărel.

No. 505
execuțional 1927.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul Portărel aduc la cunoștința publică în senzul legii articolul LX. din 1882 § 102 respective LXI. din 1908 § 19, cumcă lucrurile următoare ș. a. 2 porci, 10 felderi de grâu căruță și o iapă cari în urma deciziei No. 6040/3 din anul 1923 al judecătorei de ocol urbană din Cluj s'au executat în 28 Iulie 1924 în favorul executorului »Albina« filiala Cluj repr. prin avocatul Dr. I. Tolciu împotriva executorilor din Țapu și Cergăul mare pentru încasarea capitalului de 2000 Lei — b. și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 12800 Lei — b., se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni, pe baza deciziei No. G. 2354 1924 al judecătorei de ocol din Blaj se fixează termenul pe 11 Martie anul 1927 la orele 11 a. m. în comuna Cergăul mare și la 5 ore p. m. în comuna Țapu și toți cari au voie de a cumpăra, sunt invitați prin acest edict cu observarea cea, că lucrurile susamintite vor fi vândute în senzul legii XL. din 1881 § 107 și 108 nelor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Pretenziunea care e de încasat face 2000 Lei — bani capital, dobânzile cu 6% socotind din 29 Aprilie 1923 iar speșele până acum staverite de 1062 Lei 10 bani.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului XLI din 1908 § 20 și anume în favorul

Dat în Dumbrăveni la 17 Februarie 1927.
(262) 1—1 NICOLAE BACIU, portărel.

La liceul din Gherla se caută o bucătăreasă sau bucătar

Poate intra în funcțiune la 1 Martie 1927. Se cer certificate de serviciu. A se anunța la

Direcțiunea Liceului.

No. 494

execuțional 1927.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștința publică în sensul legii articolul LX din 1881 §. 102 respective XLI din 1908 §. 19 cumcă, lucrurile următoare ș. a. 100 felderi de grâu cari în urma deciziei Nr. 120/2 din anul 1926 al judecătorei de ocol din Blaj s'au executat în 23 Octomvrie 1926 în favorul executorului Wilhelm Naftalirepr. prin avocatul Dr. Lud. Enyedi împotriva executorului locuitor din comuna Cergăul mic pentru încasarea capitalului de 3295 Lei — b. și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 12000 Lei — b., se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni, pe baza deciziei Nr. G. 3354—1926 al judecătorei de ocol din Blaj se fixează termenul pe 5 Martie anul 1927 la orele 12 a. m. în comuna Cergăul mic, în hotar la moară, și toți cari au voie de a cumpăra, sunt invitați prin acest edict cu observarea aceea, că lucrurile susamintite vor fi vândute în sensul legii XL din 1881 §. 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Pretenziunea care e de încasat face 3295 Lei — bani capital, dobânzile cu 12%, socotind din 9 Decemvrie 1925 iar speșele până acum staverite de 2188 Lei 90 bani

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul articolului XLI din 1908 § 20. și anume în favor

Dat în Dumbrăveni la 17 Februarie 1927.
(260) 1—1 NICULAE BACIU, portărel.

Nr. 64.

execuțional 1927.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul Portărel aduc la cunoștința publică în sensul legii articolul LX. din 1881, § 102 respective XLI din 1908 § 19, cumcă lucrurile următoare ș. o Batoza, hambar, ciubere și sucuroz cari în urma deciziei Nr. 332/2 din anul 1926 al judecătorei de ocol din Blaj s'au executat în 15 Martie 1926 în favorul executorului Alimpu Aron repr. prin avocatul Dr. Lud. Enyedi, împotriva executorului locuitor din comuna Cergăul mic, pentru încasarea capitalului de 2110 Lei — b. și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 23200 Lei — b., se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni, pe baza deciziei Nr. G. 902—1926 al judecătorei de ocol din Blaj se fixează termenul pe 5 Martie anul 1927 la orele 2 p. m. în comuna Cergăul mic și toți cari au voie de a cumpăra, sunt invitați prin acest edict cu observarea aceea, că lucrurile susamintite vor fi vândute în sensul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Pretenziunea care e de încasat face 2110 Lei — bani capital, dobânzile cu 10%, socotind din 1 Februarie 1925 iar speșele până acum staverite de 1523 Lei — bani.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul articolului XLI din 1908 § 20 și anume în favorul.

Dat în Dumbrăveni la 17 Februarie 1927
(261) 1—1 NICULAE BACIU, portărel.

Mașină de treerat.

Batoza „Umrath“ de 800 și motor Aser-Bauer de 8 H. P., în starea cea mai bună, se află de vânzare la

VASILE BARNA

(256) 2 3 Blaj, str. Samuil Vulcan.

Altoi de vie

cei mai buni și din cele mai alese soiuri se găsesc în toată vremea la

Curtea mitropolitană din Blaj.

Nimenia să nu-și facă vie până nu vede pipinierele Curții mitropolitane din Blaj!

SEMINȚERIA

Arpad Déri

Depozit de semințe, ofere semințele ei de proveniență germană: garantate de rasă pură și cu rod, fie semințe pentru moșii, pentru grădini de legume, fie semințe de flori.

Trimitem prețuri curente gratis și franco
ARPAD DERI, Cluj, Str. Regina Maria 10

[235] 9-16.

De vânzare

Două case

Se vând din mână liberă în Blaj.

Informațiuni da

Ioan Vancu

Str. Călărășilor Nr. 3.

243) 4-?

CULTIVATORII DE VII

și toți cei cari doresc să-și facă vie, să ceară cu toată încrederea altoi dela

FUNDAȚIUNEA LADAY

din Petrisat, lângă Blaj.

(245) 6-6

Un vier bălțat

de 7 luni, se află de vânzare la
IOAN POȘA
comuna Pânade p. Blaj

O casă

potrivită pentru prăvălie, se află de vânzare în comuna Bucerdea grânoasă. Adresa la Administrația gazetei noastre.

(258) 1-2

Catalogul de presă
RUDOLF MOSSE ediția 1927.

Am primit la redacție noua ediție (a treia), din *Catalogul Presei din România* pe 1927, editat de agenția de publicitate Rudolf Mosse, societate anonimă. Bineînțeles, ediția aceasta se prezintă mult mai perfecționată, că ea oferă celor ce utilizează reclama prin presă, un mijloc perfect de orientare.

E fără îndoială, că prin cataloagele acestea, agenția *Rudolf Mosse* contribuie în bună măsură la progresul presei în România, întrucât pune anual la îndemâna celor interesați datele cele mai noi privitoare la caracteristica, tendința, tariful de anunțuri, etc. etc. fiecărei publicații în parte.

O parte interesantă a catalogului este și aceea conținând anunțurile a numeroase ziare și reviste din țară, prin cari editorii, — la rândul lor — dau și ei celor interesați orientările necesare asupra valorii publicațiilor lor.

În totalul ei, lucrarea: *Catalogul Presei din România* dovedește deosebită grijă meticuloasă în coordonarea datelor, ca astfel cercetătorul să fie cât mai bine orientat asupra presei românești.

Catalogul se împarte *absolut gratuit* tuturor întreprinderilor comerciale, industriale și bancare importante. Cele ce eventual nu l'au primit îl pot cere dela editură:

RUDOLF MOSSE,

societate anonimă, București,
Calea Victoriei No. 31.

Un învățăcel

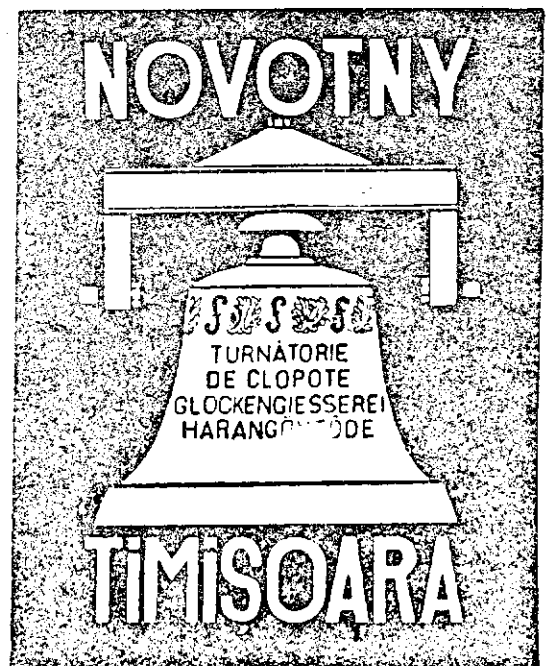
din familie bună, se primește la prăvălia de porțelanuri și sticlărie a dlui

(254) 3-3

Henric Trencsiner

Blaj, Str. Regina Maria.

(259) 1-12

Strada Lunei 4. Fondat în 1872.

Turnătorie de clopote cea mai mare din țară.

□ □ RECLAMA □ □

∴ este sufletul comerțului ∴

„PATRIA“ Bancă pentru Credit, Comerț și Industrie, societate anonimă, Blaj

CONVOCAȚOR.

P. T. Domni acționari ai institutului „PATRIA“, Bancă pentru Credit, Comerț și Industrie, societate anonimă, Blaj, se învită cu onoare — în sensul § 12 și următorii din statute — la a XLI-a (patruzeci și una) adunare generală ordinară, care se va ține în Blaj, Marți în 22 Martie a. c., la orele 15^{1/2} în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Raportul Consiliului de Administrație, raportul Comitetului de Cenzori, bilanțul și darea absolutului.
2. Distribuirea profitului curat și a sumei destinate spre scopuri culturale și de binefacere.
3. Fixarea marcelor de prezență pe anul 1927.
4. Integritatea Consiliului de Administrație.
5. Alegerea Comitetului de Cenzori.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunare, sunt rugați a-și depune la cassa institutului, resp. la cassa filialelor din Teiuș și Șarmaș, ori la Administrația Centrală Capitulară din Blaj, precum și la institutele membre ale „Solidarității“, acțiunile și eventual documentul de plenipotență până la 18 Martie, ora 12 din zi.

Blaj, la 19 Februarie 1927.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

(ss.) Dr. Victor Macaveiu
președinte.

(ss.) Victor Muntean
director executiv.

Bilanț pe anul al XLI-lea 1926

Active	Conto Bilanț	Passive	
Cassa: numerar	852.450.24	Capital de acții	6.000.000—
Bon la Postsparkassa	8.181.85 = 860.632.09	Emisiunea VII	4.548.000— = 10.548.000—
Realităț: Casele și mag. inst.	2.000.000—	Fondul de rezervă	2.900.000—
Investirile fabr. „Vulcan“	7.000.000— = 9.000.000—	„ „ penzie	1.000.000—
Efecte	1—	„ „ pentru amortizarea investirii	1.000.000—
Acții la bănci	1.717.000— 1.717.001—	„ „ l. M. Moldovan	100.000— = 5.000.000—
Efectele fondului de penzie	1.000.000— = 2.717.001—	Depuneri spre fructificare	29.213.49281
Scont: Cambii cu giranți	15.030.243—	Reescont propriu	8.521.610—
„ „ acop. hip.	30.933.125— = 45.963.368—	„ „ cu gir	19.590.000— = 28.111.610—
Conto curent	9.549.123.35	Diverse conturi creditoare	6.683.89801
Hipotecar	5.251.055—	Interese anticipate	539.607—
Material de clădire	904.41680	Dividende neridicate	55.749—
„ „ cherestea	3.294.169.80	Profit curat	2.094.23153
Mărfuri	1.763.199.98		
Diverse conturi debitoare	2.943.620.33		
Investiri comerciale	1—		
Mobilar	1—		
	<u>82.246.58835</u>		<u>82.246.58835</u>

Expense	Conto profit și Pierdere	Intrate	
Interese după depuneri și reescont	6.131.444.92	Dobânzi și Comisioane	7.239.89018
Salarii, adaus de scumpete și bani de cvartir	1.568.138—	Din vânzare de mărfuri	4.972.06637
Cheltueli de administrație	1.717.84119		
Contribuție și comp. de timbru	700.30091		
Profit curat	2.094.23153		
	<u>12.211.95655</u>		<u>12.211.95655</u>

Blaj, din ședința Consiliului de Administrație ținută la 19 Febr. 1927.

Director: Victor Muntean m. p.
expert-contabil.

Șef-contabil: Alesandru Elecheș m. p.
contabil autorizat.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

Dr. Victor Macaveiu m. p. Dr. A. Chețianu m. p. A. C. Domșa m. p. Al. Pop m. p. V. Suci m. p. Aug. Caliani m. p.
președinte. v. președinte. contabil autorizat.

Dr. Ionel Pop m. p. Dr. George Borșan m. p. Ing. Ioan F. Negruțiu m. p. Emil Negruțiu m. p. Traian Novac m. p.

S'a revăzut și găsit în consonanță cu registrele. Blaj, la 23 Februarie 1927.

COMITETUL DE CENZORI:

Valer Suci m. p. Flaviu C. Domșa m. p. Stefan Pop m. p. Traian German m. p.
președinte Iuliu Maior m. p. Dr. Traian Denghel m. p. Adrian Oțoiu m. p.

Raportul Comitetului de cenzori.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul Comitet de Cenzori am examinat conturile „Bilanț, Profit și Pierdere“ pentru anul 1926 ale institutului „Patria“ Bancă pentru Credit, Comerț și Industrie s. a. și le-am aflat în consonanță cu registrele.

Referitor la împărțirea profitului net de Lei 2.094.23153, ne alăturăm propunerii Consiliului de Administrație, pe care o recomandăm spre primire.

Vă rugăm deci, ca aprobând bilanțul pe 1926, să dați atât Consiliului de Administrație cât și Comitetului de Cenzori absolutul pentru gestiunea pe anul 1926.

Valeriu Suci m. p.
președinte.

Dr. Traian Denghel m. p.
notar.